

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, dla rezerwatu przyrody sporządza się i realizuje plan ochrony. Plan ten ustanawia, na okres 20 lat, regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze zarządzenia, w terminie 5 lat od dnia uznania obszaru za rezerwat przyrody (art. 18. ust. 2, art. 19 ust. 1 pkt 2, art. 20 ust.1 ustawy). Plan ochrony dla rezerwatu przyrody zawiera:

1. cele ochrony przyrody oraz wskazanie przyrodniczych i społecznych uwarunkowań ich realizacji;
2. identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków;
3. wskazanie obszarów ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej;
4. określenie działań ochronnych na obszarach ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań;
5. wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz określenie sposobów ich udostępnienia;
6. wskazanie miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza;
7. ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłączonej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych (art. 20 ust. 3 ustawy).

Ponadto w planie ochrony rezerwatu można wyznaczyć obszary i miejsca, w granicach których nie obowiązują zakazy w zakresie polowania (art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy), polowu ryb i innych organizmów wodnych (art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy) oraz wprowadzania psów (art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy), a także prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej (art. 15 ust. 1 pkt 11).

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 powinien uwzględniać zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28 ustawy, albo zakres planu ochrony dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 29 ustawy (art. 20 ust. 5 ustawy). Przepisu tego nie stosuje się względem planów ochrony dla rezerwatów przyrody pokrywających się w całości lub w części z obszarem Natura 2000, dla którego ustanowiono plan zadań ochronnych albo plan ochrony, obejmujące obszar rezerwatu przyrody (art. 20 ust. 6 ustawy).

Tryb sporządzania projektu planu ochrony i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu ochrony określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794), zwanego dalej rozporządzeniem.

Sporządzający projekt planu, zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i o cenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

Nadto zasady udziału niektórych grup społecznych w tworzeniu planu normuje ww. rozporządzenie. Zgodnie z § 3 rozporządzenia informację o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu sporządzający projekt planu ogłasza w prasie lokalnej, umieszcza na tablicy ogłoszeń w siedzibie sporządzającego projekt planu i na jego stronie internetowej oraz przesyła do właściwych miejscowo organów samorządu terytorialnego, jednostek zarządzających lasami Skarbu Państwa, podmiotów wykonujących prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa i organów administracji morskiej oraz organizacji pozarządowych zainteresowanych ochroną przyrody, których obszary działania obejmują obszar objęty projektem planu. Ponadto sporządzający projekt planu zapewnia zainteresowanym osobom i podmiotom

możliwość zapoznawania się z wynikami prac na potrzeby sporządzenia projektu planu i z projektem planu oraz możliwość zgłaszania do nich wniosków i uwag, a informację o sposobie zapewnienia tej możliwości oraz o sposobie, w jaki nastąpi ustosunkowanie się do zgłoszonych wniosków i uwag, sporządzający projekt planu zamieszcza w informacji, o której mowa w § 3 rozporządzenia (§ 6 rozporządzenia).

Projekty planów ochrony tworzonych dla form ochrony przyrody zamieszcza się także w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie; udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i o cenach oddziaływania na środowisko).

Projekt planu ochrony wymaga zaopiniowania przez właściwe miejscowo rady gmin (art. 19 ust. 2 ustawy) i regionalną radę ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy); wymaga także uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Dz. U. z 2015 r., poz. 525, z późn. zm.).

Rezerwat przyrody „Biesiec” został utworzony rozporządzeniem Nr P/9/2001 Wojewody Opolskiego z dnia 19 lipca 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 65, poz. 496) w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych zbiorowiska lasu bukowego z rzadkimi i podlegającymi ochronie prawnej gatunkami roślin. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym ww. obszaru jest Rozporządzenie Wojewody Opolskiego Nr 0151/P/6/07 z dnia 8 stycznia 2007 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Biesiec” (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 2, poz. 20). Powierzchnia rezerwatu wynosi 24,46. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu.

Zgodnie z dokumentacją sporządzoną na potrzeby planu ochrony, całą powierzchnię rezerwatu zajmują zbiorowiska leśne, spośród których najcenniejszym jest *Fagus sylvatica-Crucjata glabra* - małopolska buczyna storczykowa. Pozostałe zbiorowiska reprezentowane są przez kwaśną buczynę niżową *Luzulo pilosae-Fagetum*, żyzną buczynę niżową *Galio odorati-Fagetum* oraz żyzną buczynę sudecką *Dentario enneaphylli-Fagetum*. Ponadto na skałach wapiennych w południowej części rezerwatu występują niewielkie powierzchnie ekosystemów zbiorowisk szczelin skalnych. Spośród chronionych i rzadkich gatunków roślin zielnych na uwagę zasługują występujące tutaj gatunki z rodziny storczykowatych: buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*, buławnik czerwony *Cephalanthera rubra*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, podkolan biały *Platanthera bifolia*; ponadto lilia zlotogłów *Lilium martagon*, miodownik melisowaty *Mellitis melissophyllum*, czerniec gronkowy *Actea spicata*, paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare*, przytulia okrągłolistna *Galium rotundifolium*, śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*, wawrzynek wilczelyko *Daphne mezereum*, zdrojówka rutewkowata *Isopyrum thalictroides*.

Teren rezerwatu położony jest w całości w granicach Obszaru Natura 2000 Góra Świętej Anny, oznaczonego kodem PLH160002 (pow. 5 084,28 ha), dla którego zarządzeniem Nr 11/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 13 kwietnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2012 r., poz. 584 z późn. zm.) ustanowiono plan zadań ochronnych. Wobec powyższego, zgodnie z art. 20 ust. 6 ustawy, niniejszy plan ochrony nie uwzględnia zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, w tym działań ochronnych dla siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 znajdujących w granicach rezerwatu (9110, 9130, 9150, 8210) i stanowiących jednocześnie przedmiot jego ochrony (zbiorowisko lasu bukowego). Działania te wykonywane będą w oparciu o zapisy planu zadań ochronnych.

Identyfikując przyrodnicze i społeczne uwarunkowania realizacji celu ochrony rezerwatu zwrócono, m. in. uwagę na zagrożenia wynikające z niekontrolowanej antropopresji (istniejące zewnętrzne) oraz możliwości przenikania na jego teren inwazyjnych gatunków roślin, w szczególności rdestowców *Reynoutria* spp. (potencjalne zewnętrzne). Nie zidentyfikowano przy tym zagrożeń wewnętrznych dla przedmiotów ochrony rezerwatu.

Pierwsze z wymienionych zagrożeń wynika z lokalizacji rezerwatu w rejonie o dużej presji turystycznej, z silnie rozwiniętą siecią szlaków turystycznych i ścieżek przyrodniczych (w tym w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru objętego ochroną). Penetracji rezerwatu sprzyja dodatkowo ciekawe ukształtowanie terenu (wzgórze Biesiec z wychodnią skalną) oraz brak wyraźnego oznakowania granic rezerwatu. Zgodnie z wykonaną na potrzeby planu ochrony dokumentacją, turystyczne wykorzystanie rezerwatu stanowi

zagrożenie przede wszystkim dla zbiorowiska ciepłolubnej buczyny storczykowej z uwagi na wydeptywanie runa, w którym obecna jest większość zagrożonych gatunków roślin stwierdzonych na jego terenie. W odpowiedzi na to zagrożenie zaplanowano oznakowanie drzew wzdłuż granicy rezerwatu, na długości łącznie około 3,1 km, w sposób ustalony z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Katowicach, tj. za pomocą białych pasów z literą „R” pośrodku.

Kolejne z zagrożeń wynika przede wszystkim z obecności, w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru chronionego, populacji inwazyjnego rdestowca *Reynoutria* sp. Można spodziewać się, że w przyszłości będzie on rozprzestrzeniał się, przy czym najbardziej narażona na ekspansję wydaje się południowa część rezerwatu przylegająca do autostrady. Biorąc pod uwagę potencjalne zagrożenie ze strony inwazyjnych gatunków roślin, zaplanowano systematyczne monitorowanie całego obszaru rezerwatu (z częstotliwością co 2 lata), a w razie potrzeb usuwanie tych gatunków metodami ustalonymi na podstawie aktualnej wiedzy (efektywnymi, a jednocześnie bezpiecznymi do stosowania na obszarach chronionych).

Ustanowiony niniejszym zarządzeniem plan ochrony dla rezerwatu przyrody "Biesiec" nie wskazuje obszarów objętych ochroną czynną i krajobrazową. Mając na uwadze, że niemal całą powierzchnię rezerwatu zajmują siedliska przyrodnicze oznaczone kodami: 9110, 9130 i 9150, w płatach których – zgodnie z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (działania: B5, B8 i B9 w załączniku nr 5) – zalecono wprowadzić ochronę zachowawczą (bierną), bez możliwości dopuszczenia zabiegów z zakresu ochrony czynnej, cały obszar rezerwatu wskazano jako obszar ochrony ścisłej. W związku z powyższym, określając działania ochronne, w zarządzeniu odniesiono się jedynie do podania ich w odniesieniu do obszarów ochrony ścisłej. Działania te mają na celu rozpoznanie, monitorowanie i eliminowanie zidentyfikowanych w rezerwacie zagrożeń antropogenicznych (niekontrolowana antropopresja i ekspansja inwazyjnych gatunków roślin, w tym rdestowca *Reynoutria* sp., zawleczonego w sąsiedztwo rezerwatu prawdopodobnie podczas budowy autostrady), jednocześnie umożliwiając i nie ingerując w przebieg naturalnych procesów przyrodniczych. Tym samym odpowiadać będą sposobom ochrony określonym dla obszarów objętych ochroną ścisłą w § 22 rozporządzenia.

Niniejszy akt prawa miejscowego nie wskazuje miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza (art. 20 ust. 3 pkt 6 oraz art. 15 ust. 1 pkt 11 ustawy). W planie nie wyznaczono również obszarów dopuszczających prowadzenie polowań oraz nie wskazano miejsc, w których dopuszcza się wprowadzanie psów (art. 15 ust. 1 pkt 4 i pkt 16 ustawy). Ze względu na brak cieków i zbiorników wodnych, nie wskazuje się obszarów i miejsc udostępnionych dla celów amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz połowu ryb i innych organizmów wodnych (art. 20 ust. 3 pkt 5 oraz art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy).

Nie określa się również miejsc i obszarów udostępnionych do celów naukowych (art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy), pozostawiając możliwość zwolnienia z obowiązujących w rezerwacie zakazów, uzasadnionego prowadzeniem badań naukowych, do rozpatrzenia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w ramach postępowania administracyjnego zakończonych wydaniem decyzji na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje z jednej strony nadzór nad ich rodzajem i metodyką, zabezpieczając z drugiej strony rezerwat przed negatywnym oddziaływaniem realizowanych prac badawczych.

W planie ochrony nie wskazuje się również obszarów i miejsc udostępnionych do celów turystycznych, edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych (art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy). Jest to zgodne ze stanowiskiem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo nr DOP-OC.600.256.2013.HS.3 z 24.10.2013 r.), w którym wskazano, iż udostępnianie szlaków turystycznych oraz ścieżek edukacyjnych nie powinno mieć miejsca w planie ochrony, lecz odbywać się na podstawie zapisów art. 15 ust. 1 pkt 15 oraz ust. 5 ustawy. Jednocześnie koresponduje z zapisami obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (działanie B9 w załączniku nr 5), w którym wskazano, że płatów siedliska 9150, tj. ciepłolubnej buczyny storczykowej, nie należy udostępniać dla celów edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych.

W treści niniejszego aktu odstąpiono od wskazania ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Leśnica, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego tej gminy oraz planów zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego, dotyczących eliminacji lub

ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych. W wyniku prac nad dokumentem zidentyfikowano bowiem jedynie takie zagrożenia, dla ograniczenia których zastosowanie będą miały wprost ustalenia niniejszego aktu prawa miejscowego. Nadto, ze względu na położenie rezerwatu poza wodami morskimi oraz poza wyłącznymi strefami ekonomicznymi, niniejszy dokument nie zawiera ustaleń do planów zagospodarowania przestrzennego ww. obszarów.

Zapewniając możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz.353), mając na uwadze § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794), w procesie przygotowania niniejszego zarządzenia, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu poinformował: o przystąpieniu do sporządzenia (opracowania) projektu planu ochrony i o jej przedmiocie; możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, w tym z wynikami prac na potrzeby sporządzenia projektu planu i z projektem niniejszego zarządzenia; o miejscu i terminie, w którym jest ona wyłożona do wglądu; o miejscu, sposobie i terminie wnoszenia uwag i wniosków do powyższego projektu; o organie właściwym do ich rozpatrzenia; o sposobie, w jakim nastąpi ustosunkowanie się do zgłoszonych wniosków i uwag.

Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu w dniach od 9.06.2016 r. do 05.07.2016 r.), umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Opolu (w dniach od 9.06.2016 r. do 18.07.2016 r.), opublikowano w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym, tj. w Gazecie Wyborczej w dniu 9.06.2016 r. oraz przesłano do właściwych miejscowo organów samorządu terytorialnego (Burmistrz Leśnicy, Przewodniczący Rady Miejskiej w Leśnicy, Starosta Strzelecki i Marszałek Województwa Opolskiego) i jednostek zarządzających lasami Skarbu Państwa (PGL LP Nadleśnictwo Strzelce Opolskie oraz RDLP w Katowicach). Ze względu na brak w granicach rezerwatu cieków wodnych, zawiadomienia nie wystosowano do podmiotów wykonujących prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa i organów administracji morskiej. Nie poinformowano również, odrębnym pismem, organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną przyrody, gdyż teren rezerwatu nigdy nie pozostawał w kręgu zainteresowań żadnej z nich. Nie wyklucza to jednak możliwości wnoszenia przez organizacje pozarządowe uwag i wniosków do powyższego projektu w ramach postępowania prowadzonego w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Dodatkowo zawiadomienie o przystąpieniu do opracowania planu ochrony zostało przesłane - z uwagi na położenie rezerwatu w granicach Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny” - do Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych.

Projekt ujęto również w publicznie dostępnym wykazie danych prowadzonym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu (ekoportal).

W trakcie konsultacji społecznych Nadleśniczy Nadleśnictwa Strzelce Opolskie wniósł o odnowienie oznakowania granicy rezerwatu (w terenie miejscami słabo widoczna). Uwagę powyższą uwzględniają zapisy niniejszego dokumentu (zadanie nr 2 w załączniku nr 2 do zarządzenia).

Projekt niniejszego zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Miejską w Leśnicy, na posiedzeniu w dniu 20 czerwca 2016 r. (uchwała Nr XX/100/16 Rady Miejskiej w Leśnicy z dnia 20 czerwca 2016 r.).

Projekt planu był również przedmiotem obrad Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Opolu, która na posiedzeniu w dniu 1 lipca 2016 r. pozytywnie zaopiniowała ten dokument.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r., poz. 525 z późn. zm.), projekt niniejszego aktu prawnego został uzgodniony z Wojewodą Opolskim.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana ze środków budżetu państwa, w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad rezerwatem przyrody. Nie wyklucza to możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania oraz możliwości realizowania działań ochronnych przez inne podmioty, za wiedzą i pod nadzorem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu, ze środków finansowych tych podmiotów. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie, w okresie jego obowiązywania wyniesie około 5 tys. zł. Koszty te mogą wzrosnąć w przypadku wystąpienia konieczności ograniczania ekspansji inwazyjnych gatunków roślin.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Opolu

Alicja Majewska